

Tall i millioner kroner

## Resultatregnskap

Bane NOR SF			Bane NOR Konsern		
2019	2018		Note	2019	2018
5 626	5 134	Vederlag fra Jernbanedirektoratet	1	5 626	5 134
5 590	5 864	Kompensasjon for slit og elde (utsatt inntektsføring tilskudd)	1	5 590	5 864
0	0	Salgsinntekter, eiendomsprosjekter	2	548	1 902
2 516	1 743	Andre driftsinntekter	1	2 517	2 308
<b>13 732</b>	<b>12 742</b>	<b>Sum driftsinntekter</b>		<b>14 281</b>	<b>15 208</b>
0	0	Prosjektkostnader eiendomsprosjekter	2	468	1 267
363	399	Varekostnad		364	399
1 987	2 745	Lønns- og personalkostnad	3, 18, 24	2 469	2 726
2 560	1 679	Maskinleie, materiell og vedlikehold	4	1 948	1 815
2 545	2 002	Andre driftskostnader	4	2 579	2 000
<b>7 456</b>	<b>6 825</b>	<b>Sum driftskostnad</b>		<b>7 827</b>	<b>8 208</b>
5 633	5 900	Avskrivninger og nedskrivninger	9, 10, 13	5 979	6 367
<b>643</b>	<b>16</b>	<b>Driftsresultat</b>		<b>475</b>	<b>633</b>
0	0	Resultat fra investering i felleskontrollert virksomhet	11	162	114
383	339	Finansinntekter	5	134	109
156	69	Finanskostnader	5	242	196
<b>227</b>	<b>271</b>	<b>Netto finansresultat</b>		<b>-108</b>	<b>-87</b>
<b>870</b>	<b>287</b>	<b>Ordinært resultat før skattekostnad</b>		<b>529</b>	<b>659</b>
17	6	Skattekostnad på ordinært resultat	7	102	30
<b>853</b>	<b>281</b>	<b>Årsresultat</b>		<b>427</b>	<b>629</b>

Tall i millioner kroner

## Balanse

Bane NOR SF			Bane NOR Konsern		
2019	2018	Eiendeler	Note	2019	2018
319	244	Øvrige immaterielle eiendeler	10	313	232
<b>319</b>	<b>244</b>	<b>Sum immaterielle eiendeler</b>		<b>313</b>	<b>232</b>
32 025	32 167	Grunneiendom, bygninger mv.	9	39 658	39 854
84 849	86 662	Infrastruktur	9	84 849	86 662
44 478	32 880	Anlegg under utførelse	9	45 266	33 398
1 062	822	Driftsløsøre, maskiner, transportmidler m.v.	9	1 216	942
<b>162 414</b>	<b>152 531</b>	<b>Sum varige driftsmidler</b>		<b>170 989</b>	<b>160 856</b>
8 190	7 705	Investeringer i datterselskap	11	0	0
0	0	Investeringer i felleskontrollert virksomhet	11	846	1 035
0	0	Investeringer i aksjer og andeler		76	72
661	490	Andre fordringer og øvrige finansielle anleggsmidler	12, 15	534	558
<b>8 851</b>	<b>8 195</b>	<b>Sum finansielle anleggsmidler</b>		<b>1 456</b>	<b>1 664</b>
<b>171 584</b>	<b>160 970</b>	<b>Sum anleggsmidler</b>		<b>172 757</b>	<b>162 752</b>
0	0	Utviklingseiendom	13	3 904	4 274
876	665	Varelager	13	876	665
<b>876</b>	<b>665</b>	<b>Sum varer</b>		<b>4 781</b>	<b>4 940</b>
247	667	Kundefordringer	12	587	914
6 776	6 888	Andre fordringer	1, 12, 15	6 140	7 577
<b>7 023</b>	<b>7 554</b>	<b>Sum fordringer</b>		<b>6 726</b>	<b>8 491</b>
<b>1 846</b>	<b>1 779</b>	<b>Bankinnskudd</b>	14	<b>2 114</b>	<b>1 899</b>
<b>9 745</b>	<b>9 999</b>	<b>Sum omløpsmidler</b>		<b>13 621</b>	<b>15 330</b>
<b>181 329</b>	<b>170 969</b>	<b>Sum eiendeler</b>		<b>186 378</b>	<b>178 082</b>

Tall i millioner kroner

## Balanse

Bane NOR SF			Bane NOR Konsern		
2019	2018	Egenkapital og gjeld	Note	2019	2018
9 002	9 002	Innskuddskapital	16	9 002	9 002
<b>9 002</b>	<b>9 002</b>	<b>Sum innskutt egenkapital</b>		<b>9 002</b>	<b>9 002</b>
2 011	967	Annen egenkapital	16	1 945	1 280
<b>2 011</b>	<b>967</b>	<b>Sum opptjent egenkapital</b>		<b>1 945</b>	<b>1 280</b>
<b>11 013</b>	<b>9 969</b>	<b>Sum egenkapital</b>		<b>10 948</b>	<b>10 283</b>
161 586	151 804	Leveringsforpliktelse	17	161 586	151 804
1 801	3 110	Pensjonsforpliktelser	18	2 242	3 110
8	3	Utsatt skatt	7	363	384
1 937	1 997	Andre avsetninger for forpliktelser	19	1 937	1 997
<b>165 332</b>	<b>156 915</b>	<b>Sum avsetninger for forpliktelser</b>		<b>166 128</b>	<b>157 295</b>
428	0	Langsiktig rentebærende gjeld	15, 20	3 950	3 150
<b>428</b>	<b>0</b>	<b>Sum annen langsiktig gjeld</b>		<b>3 950</b>	<b>3 150</b>
0	0	Kortsiktig rentebærende gjeld	20	851	2 915
1 082	1 235	Leverandørgjeld	15	1 281	1 355
8	7	Betalbar skatt	7	136	73
127	138	Skyldige offentlige avgifter		162	138
3 339	2 705	Annen kortsiktig gjeld	15, 22	2 923	2 873
<b>4 556</b>	<b>4 085</b>	<b>Sum kortsiktig gjeld</b>		<b>5 352</b>	<b>7 354</b>
<b>170 317</b>	<b>161 000</b>	<b>Sum gjeld</b>		<b>175 431</b>	<b>167 799</b>
<b>181 329</b>	<b>170 969</b>	<b>Sum egenkapital og gjeld</b>		<b>186 378</b>	<b>178 082</b>

Oslo, 22. april 2020

Siri Hatlen  
Styrets leder

Olaf Melbø  
Nestleder

Ane Rongen Breivega  
Styremedlem

Baard Haugen  
Styremedlem

Torfinn Håverstad  
Styremedlem

Solbjørg Engeset  
Styremedlem

Toril Nag  
Styremedlem

Gorm Frimannslund  
Konsernsjef

Tall i millioner kroner

## Kontantstrømoppstilling

Bane NOR SF			Bane NOR Konsern		
2019	2018		2019	2018	
		<b>Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter</b>			
870	287	Resultat før skattekostnad	529	659	
-11	-8	Periodens betalte skatt	-77	-33	
-532	-2	Gevinst/tap ved salg av anleggsmidler og utviklingseiendom	-247	-738	
5 633	5 900	Avskrivninger og nedskrivninger	5 979	6 367	
-5 590	-5 864	Inntektsføring leveringsforpliktelse	-5 590	-5 864	
0	0	Resultatandel felleskontrollert virksomhet	-162	-114	
-211	-133	Endring i varelager	-211	-133	
420	-412	Endring i kundefordringer	327	-219	
503	793	Fordring på vederlag på Jernbanedirektoratet *	503	793	
-153	40	Endring i leverandørgjeld	-74	79	
		Forskjell mellom kostnadsført pensjon og inn-/utbetalinger i			
-680	9	pensjonsordninger	-663	9	
-22	-22	Kalkulatorisk rente langsiktig fordring (fiber)	-22	-22	
254	-130	Endring i andre tidsavgrensingsposter	-11	-74	
<b>481</b>	<b>456</b>	<b>Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter</b>	<b>281</b>	<b>710</b>	
		<b>Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter</b>			
76	0	Salg av utviklingseiendom og varige driftsmidler	2 471	494	
-15 629	-13 119	Investering i utviklingseiendom og varige driftsmidler	-17 014	-14 376	
-45	-5	Utbetalinger ved investering i aksjer og andeler i andre foretak	-31	-46	
	0	Utbetalinger ved kjøp av andre investeringer	-4	-15	
50	144	Innbetalinger på andre lånefordringer (kortsiktig/langsiktig)	51	144	
-200	-20	Utbetalinger på andre lånefordringer (kortsiktig/langsiktig)	-5	-46	
<b>-15 748</b>	<b>-13 000</b>	<b>Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter</b>	<b>-14 532</b>	<b>-13 846</b>	
		<b>Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter</b>			
15 334	13 434	Vederlag fra Jernbanedirektoratet benyttet til investeringer	15 334	13 434	
0	0	Innbetalinger ved opptak av gjeld	2 350	4 950	
0	0	Utbetalinger ved nedbetaling gjeld	-3 600	-4 847	
0	-998	Utbetalinger av egenkapital	0	-998	
0	0	Innbetalinger av utbytte og konsernbidrag	382	282	
<b>15 334</b>	<b>12 436</b>	<b>Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter</b>	<b>14 466</b>	<b>12 821</b>	
67	-107	Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	215	-315	
1 779	1 886	Kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse	1 899	2 214	
<b>1 846</b>	<b>1 779</b>	<b>Kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt</b>	<b>2 114</b>	<b>1 899</b>	

\* Fordring på vederlag på Jernbanedirektoratet vedrører midler som er benyttet til både drift og investeringer i foretaket. Vederlaget utbetales påfølgende år.

## Note 01 Vederlag fra Jernbanedirektoratet og øvrige inntekter

Bane NOR SF			Bane NOR Konsern		
2019	2018	Inntekter fordelt på kategori	2019	2018	
5 626	5 134	Inntektsført vederlag fra Jernbanedirektoratet	5 626	5 134	
5 590	5 864	Kompensasjon for slit og elde*	5 590	5 864	
0	0	Salgsinntekter, eiendomsprosjekter	548	1 902	
112	18	Inntekter fra andre offentlige virksomheter	112	18	
332	380	Energiinntekter	332	380	
341	337	Kjørevegsavgift	341	337	
515	449	Stasjonsopphold	515	449	
532	2	Salgsgevinster**	167	103	
67	0	Undervisningstjenester***	67	0	
188	141	Leieinntekt fast eiendom og øvrige leieinntekter	860	806	
428	415	Andre driftsinntekter	123	215	
<b>13 732</b>	<b>12 742</b>	<b>Sum inntekter</b>	<b>14 281</b>	<b>15 208</b>	
<b>2019</b>	<b>2018</b>	<b>Inntekter fordelt på virksomhetsområder</b>	<b>2019</b>	<b>2018</b>	
8 981	9 185	Infrastruktur	8 991	9 185	
1 004	493	Utbygging	1 004	493	
1 143	1 265	Kunde og trafikk	1 143	1 265	
656	571	Digitalisering og teknologi	656	571	
1 603	865	Eiendom	2 143	3 332	
344	363	Administrasjon og støttefunksjoner	344	363	
<b>13 732</b>	<b>12 742</b>	<b>Sum inntekter</b>	<b>14 281</b>	<b>15 208</b>	

\*Kompensasjon for slit og elde vedrører inntektsføring av investeringstilskudd i takt med avskrivninger av eiendelene som investeringstilskuddene har finansiert. Jf. note 17 og prinsippnote om leveringsforpliktelse.

\*\*Salgsgevinster i Bane NOR SF vedrører salg av enkelteiendommer til Bane NOR Eiendom Konsern til virkelig verdi. Virkelig verdi er fastsatt av uavhengig aktør. Enkelteiendommene er regnskapsført til virkelig verdi i mottakende selskap. Gevinstene er eliminert i Bane NOR SF Konsern. Resultatføring i Bane NOR SF Konsern er utsatt til et eventuelt fremtidig salg ut av Bane NOR SF Konsern.

\*\*\*Fra 2019 har Bane NOR SF overtatt enhetene for jernbanefag og trafikkopplæring ved Norsk jernbaneskole fra Jernbanedirektoratet.

Tall i millioner kroner

Bane NOR SF har mottatt vederlag fra Jernbanedirektoratet, som regnskapsmessig er behandlet som følger:

	Opptjent vederlags inntekt*	Endring uopptjent inntekt**	Inntektsført driftstilskudd	Balanseført leveringsforpliktelse	2019	
K01-avtalen		-268	-50	4 427	2 893	7 002
K03-avtaler				487	1 140	1 627
K04-avtaler				631	10 851	11 481
K03/K04-hybridavtaler				52	449	501
K03- og 04-avtaler						0
K02-avtaler				29		29
K05-avtaler						0
<b>Sum vederlag</b>		<b>-268</b>	<b>-50</b>	<b>5 626</b>	<b>15 334</b>	<b>20 642</b>
						<b>2018</b>
K01 avtalen			70	4 458	2 779	7 308
K03 avtaler			0	468	1 120	1 588
K04 avtaler			0	101	9 044	9 145
K03/K04 hybridavtaler			0	73	491	564
K03 og 04 avtaler			-205	0	0	-205
K02 avtaler			0	18	0	18
K05 avtaler			0	16	0	16
<b>Sum vederlag</b>			<b>-135</b>	<b>5 134</b>	<b>13 434</b>	<b>18 434</b>

\*Opptjent vederlagsinntekt vedrører merproduksjon K01 fornyelse.

\*\*Uopptjent inntekt vedrører delvis vederlag som det ikke ble inngått avtaler med Jernbanedirektoratet om bruken av i det enkelte år og delvis vederlag knyttet til inngåtte avtaler, der ikke alle midler er produsert for i det enkelte år.

## Note 02 Eiendomsprosjekter

Konsernet har flere utviklingsprosjekter gjennom egne datterselskap i Bane NOR Eiendom-konsernet. Nedenfor er en oversikt over de vesentligste prosjektene som har generert byggherregevinster i form av inntekter/kostnader, enten ved realisasjon/salg eller løpende avregning.

Utviklingsprosjektene til Bane NOR Eiendom-konsernet aktiveres i balansen som utviklingseiendom for salg, jf. note 13. Næringsbygg og boliger inntektsføres etter løpende avregning først når kontrakt for salg er inngått (iht. inntektsføring av anleggskontrakter), jf. omtale i prinsippnote om anleggskontrakter. Henførbare merverdier er inkludert i beregningen av av fullføringsgrad og netto prosjektresultat.

I tillegg har Bane NOR Eiendom konsernet et betydelig antall prosjekter organisert som felleskontrollerte virksomheter med andre eiendomsaktører. Disse prosjektene (selskapene) konsolideres ikke, men bokføres etter egenkapitalmetoden, jf. note 11.

### Bane NOR Konsern

Prosjekt	Salgsinntekter	Prosjekt-kostnader	2019
Schweigaards gate 33 (næring, Oslo)	73	-40	33
Schweigaards gate 40-46 (næring, Oslo)	13	0	13
Proffen Hageby (boliger, Drammen)	195	-181	14
Riverside (boliger, Fredrikstad)	267	-247	20
<b>Sum</b>	<b>548</b>	<b>-468</b>	<b>80</b>
			<b>2018</b>
Schweigaards gate 33 (næring, Oslo)	1 609	-1 004	605
Hollenderkvartalet (boliger, Oslo)	293	-263	30
<b>Sum</b>	<b>1 902</b>	<b>-1 267</b>	<b>635</b>

Tall i millioner kroner

### Note 03 Lønnskostnader, antall årsverk, godtgjørelser m.m.

Bane NOR SF			Bane NOR Konsern	
2019	2018	Lønnskostnader	2019	2018
2 942	3 063	Lønninger	3 350	3 063
384	417	Arbeidsgiveravgift	442	417
-79	507	Pensjonskostnader	-36	507
29	34	Andre ytelser	24	34
-1 288	-1 275	Aktiverte lønnskostnader	-1 310	-1 294
<b>1 987</b>	<b>2 745</b>	<b>Sum lønnskostnader</b>	<b>2 469</b>	<b>2 726</b>
3 967	4 441	Sysselsatte årsverk i regnskapsåret har vært	4 567	4 441

For ytelser til styre og ledelse henvises til note 24 Lederlønnserklæring. Det er ikke gitt lån/sikkerhetsstillelse til konsernsjef, styrets leder eller andre nærstående parter.

Bane NOR SF			Bane NOR Konsern	
2019	2018	Kostnadsført godtgjørelse til revisor (tall eksklusive mva.)	2019	2018
1,3	2,2	Lovpålagt revisjon	3,1	3,4
0,1	0,0	Andre attestasjonstjenester	0,5	0,3
0,0	0,0	Skatterådgivning	0,0	0,0
7,6	1,2	Andre tjenester*	7,6	1,2
<b>9,0</b>	<b>3,4</b>	<b>Sum kostnadsført</b>	<b>11,2</b>	<b>4,9</b>

\* Valgt revisor har bistått ERTMS programmet med prosjektstøtte. Arbeidet har inkludert fasilitering av endringsprosesser og organisasjonsutvikling, samt løpende bistand til prosjekt- og programstyring.

### Note 04 Spesifikasjon av driftskostnader

Bane NOR SF			Bane NOR Konsern	
2019	2018	Maskinleie, materiell og vedlikehold	2019	2018
135	237	Leie av maskiner, inventar o.l.	170	237
213	163	Verktøy, inventar og driftsmateriell	241	163
271	245	Reparasjon og vedlikehold	444	387
1 941	1 034	Entreprenør- og prosjekteringstjenester	1 092	1 028
<b>2 560</b>	<b>1 679</b>	<b>Sum maskinleie, materiell og vedlikehold</b>	<b>1 948</b>	<b>1 815</b>
2019	2018	Andre driftskostnader	2019	2018
1	1	Frakt- og transportkostnader	1	1
111	111	Energikostnader vedrørende produksjon	111	111
761	734	Kontorlokaler og publikumsområder mv.	513	490
334	221	Konsulenttjenester	316	229
350	255	Andre fremmede tjenester	387	261
63	114	Kurs-, møte- og kontorkostnader	77	129
55	62	Telefon, datasamband, porto o.l.	60	65
61	64	Drift av egne transportmidler og maskiner	68	64
95	99	Reise, diett, bilgodtgjørelse	113	99
332	265	Kompensasjon til togselskaper	332	265
383	76	Andre kostnader	602	286
<b>2 545</b>	<b>2 002</b>	<b>Sum andre driftskostnader</b>	<b>2 579</b>	<b>2 000</b>

## Note 05 Spesifikasjon av finansinntekter og finanskostnader

Bane NOR SF			Bane NOR Konsern	
2019	2018		2019	2018
		<b>Finansinntekter</b>		
68	50	Renteinntekter fra eksterne	77	69
8	0	Renteinntekter fra andre konsernselskaper	0	0
22	22	Finansinntekt finansiell leasing fiberkabler	22	22
28	11	Agio	28	11
250	250	Utbytte fra Bane NOR Eiendom AS	0	0
7	6	Andre finansinntekter	7	7
<b>383</b>	<b>339</b>	<b>Sum finansinntekter</b>	<b>134</b>	<b>109</b>
		<b>Finanskostnader</b>		
0	0	Gjeldsrenter	88	127
5	0	Rentekostnad til andre konsernselskaper	0	0
71	63	Finanskostnad nåverdijustering usikre forpliktelser	71	63
73	0	Andre rentekostnader	73	0
5	4	Agio	5	4
2	1	Andre finanskostnader	4	1
<b>156</b>	<b>69</b>	<b>Sum finanskostnader</b>	<b>242</b>	<b>196</b>



**Note 06 Transaksjoner med nærstående parter**

Bane NOR SF er eid 100 prosent av staten ved Samferdselsdepartementet. Den norske stat med underliggende selskaper, direktorater og etater er følgelig nærstående med foretaket. Videre er selskaper innad i konsernet, herunder felleskontrollerte virksomheter, samt styrerepresentanter og medlemmer i foretakets og datterselskapenes ledergrupper nærstående parter.

Egenkapitaltransaksjoner med Samferdselsdepartementet er omtalt i note 8 og 16, samt i prinsippnotene.

Ytelser til ledende ansatte er omtalt i note 24, og mellomværende med konsernselskaper er omtalt i note 15. For konsernet opplyses det ikke om transaksjoner som er eliminert i konsernregnskapet.

**Konsernets transaksjoner med nærstående parter, utover det som er opplyst i øvrige noter:****a) Inntekter og mottatte offentlige tilskudd:**

Bane NOR SF			Bane NOR Konsern	
2019	2018		2019	2018
20 642	18 434	<i>Vederlag (offentlige tilskudd)</i>	20 642	18 434
		Jernbanedirektoratet		
		<i>Salg av varer og tjenester</i>		
1 188	916	Operatører underlagt Samferdselsdepartementet	1 502	1 226

**b) Kjøp av varer og tjenester:**

Bane NOR SF			Bane NOR Konsern	
2019	2018		2019	2018
3	0	Jernbanedirektoratet	3	0
483	388	Operatører underlagt Samferdselsdepartementet	575	388

**c) Mellomværende med nærstående parter utenfor konsernet (jf. note 15 for opplysninger innad i konsernet):**

Bane NOR SF			Bane NOR Konsern	
2019	2018		2019	2018
4 819	5 054	<i>Kortsiktige fordringer</i>	4 819	5 057
135	116	Jernbanedirektoratet	191	266
		Operatører underlagt Samferdselsdepartementet		
		<i>Kortsiktig gjeld</i>		
0	55	Samferdselsdepartementet	0	55
6	0	Operatører underlagt Samferdselsdepartementet	7	0

Tall i millioner kroner

## Note 07 Skatt

Morselskapet Bane NOR SF har skattefritak etter skatteloven § 2-32 første ledd. Foretaket har ikke erverv til formål. Foretaket har likevel begrenset skatteplikt for økonomisk virksomhet etter skatteloven § 2-32 annet ledd. Skattepliktige inntekter i morselskapet vedrører i hovedsak kommersiell utleie av eiendom, inntekter fra kraftsalg som ikke relateres til foretakets infrastrukturvirksomhet, samt inntekter fra finansiell utleie av fiberkabler.

Øvrige konsernselskaper er underlagt normal skatteplikt.

Bane NOR SF			Bane NOR Konsern	
2019	2018		2019	2018
		<b>Årets skattekostnad i resultatregnskapet</b>		
12	6	Betalbar skatt	140	72
5	0	Endring i utsatt skatt	-38	-42
<b>17</b>	<b>6</b>	<b>Skattekostnad i resultatregnskapet</b>	<b>102</b>	<b>30</b>
		<b>Betalbar skatt i balansen</b>		
12	6	Årets betalbare skatt	140	72
-4	1	For lite/mye avsatt skatt tidligere år	-4	1
<b>8</b>	<b>7</b>	<b>Betalbar skatt i balansen</b>	<b>136</b>	<b>73</b>
		<b>Avstemming fra nominell til faktisk skattesats</b>		
870	287	Ordinært resultat før skattekostnad	529	659
191	63	Forventet inntektsskatt etter nominell skattesats (22%/23%)	116	152
		<i>Justert for skatteeffekten av følgende poster:</i>		
-55	-55	Permanente forskjeller (fritaksmetoden)	-7	-148
0	0	Permanente forskjeller (resultatandel felleskontrollert virksomhet)	-36	-25
-124	0	Skattefritak etter skatteloven § 2-32 første ledd	-3	0
4	-1	For lite/mye avsatt skatt tidligere år	4	20
1	-1	Andre poster	28	31
<b>17</b>	<b>6</b>	<b>Skattekostnad</b>	<b>102</b>	<b>30</b>
<b>2 %</b>	<b>2 %</b>	<b>Effektiv skattesats</b>	<b>19 %</b>	<b>4 %</b>

### Beregning av utsatt skatt:

Bane NOR SF			Bane NOR Konsern	
2019	2018		2019	2018
		<b>Midlertidige forskjeller</b>		
37	13	Anleggsmidler	-384	-438
0	0	Varer inkludert utviklingseiendom	1 547	1 752
0	0	Øvrige omløpsmidler	13	-27
0	0	Gevinst- og tapskonto	533	552
0	0	Underskudd til fremføring	-34	-28
0	0	Andre poster	-23	-65
<b>37</b>	<b>13</b>	<b>Grunnlag for utsatt skatt</b>	<b>1 652</b>	<b>1 746</b>
<b>8</b>	<b>3</b>	<b>Utsatt skatt i balansen</b>	<b>363</b>	<b>384</b>

En del av konsernets merverdier vedrører eiendom båndlagt til jernbaneformål. Det er ikke avsatt for utsatt skatt relatert til disse merverdiene, og merverdiene er ikke inkludert i midlertidige forskjeller.

Tall i millioner kroner

## Note 08 Virksomhetsoverdragelser

Det ble gjennomført to virksomhetsoverdragelser i Bane NOR SF i 2019. Virksomhetsoverdragelsene er gjennomført til virkelig verdi.

I desember 2018 ble det inngått avtale om virksomhetsoverdragelse fra Jernbanedirektoratet til Bane NOR SF. Overdragelsen omfattet alle ansatte tilknyttet enhetene for jernbanefag og trafikkopplæring ved Norsk jernbaneskole, samt øvingsanlegg, maskiner og transportmidler, reservedeler og driftsløsøre. Overtakelsen fant sted 1. januar 2019.

Virkelig verdi av overtatte eiendeler og forpliktelser per 1. januar 2019, etter gjennomført pro & contra oppgjør:

Immaterielle eiendeler	19
Varige driftsmidler	59
<b>Netto verdi av virksomheten</b>	<b>78</b>
Pensjonsforpliktelser	35
Leveringsforpliktelse	36
Annen kortsiktig gjeld	5
<b>Overtatt gjeld</b>	<b>76</b>
<b>Vederlag</b>	<b>2</b>

I juni 2019 ble det inngått avtale om virksomhetsoverdragelse fra Bane NOR SF til det heleide datterselskapet Spordrift AS. Overtakelsen fant sted 1. juli 2019.

Virkelig verdi av overdratte eiendeler og forpliktelser per 1. juli 2019, etter gjennomført pro & contra oppgjør:

Immaterielle eiendeler	175
Varige driftsmidler	20
<b>Netto verdi av virksomheten</b>	<b>195</b>
Pensjonsfordring. Jf. beskrivelse i note 20	-428
Pensjonsforpliktelser	472
Annen kortsiktig gjeld	116
Kortsiktig gjeld til Spordrift AS	-116
<b>Overdratt gjeld</b>	<b>45</b>
<b>Vederlag</b>	<b>150</b>

Vederlaget ble gjort opp ved konvertering av fordring på kjøpesum til aksjeinnskudd i Spordrift AS.

Regnskapsmessig gevinst 195 mill. kr for Bane NOR SF er inkludert i uopptjent inntekt. Resultatføring vil skje ved tidspunkt for salg ut av Bane NOR SF Konsern.

Tall i millioner kroner

## Note 09 Varige driftsmidler

Bane NOR SF	Grunneiendom, bygninger mv.	Infrastruktur	Anlegg under utførelse	Driftsløsøre, maskiner mv.	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	32 359	97 376	32 880	1 048	163 663
Tilgang	0	49	15 541	4	15 594
Overføringer mellom anleggsgrupper	107	3 430	-3 914	377	0
Overføringer til/fra immaterielle eiendeler	0	0	-29	0	-29
Avgang	-143	35	0	-29	-137
<b>Anskaffelseskost 31.12.</b>	<b>32 323</b>	<b>100 890</b>	<b>44 478</b>	<b>1 400</b>	<b>179 091</b>
Akkumulerte avskrivninger 01.01.	192	10 714	0	225	11 131
Årets avskrivninger	106	5 329	0	131	5 566
Avgang	0	-2	0	-18	-20
<b>Akkumulerte avskrivninger 31.12.</b>	<b>298</b>	<b>16 041</b>	<b>0</b>	<b>338</b>	<b>16 677</b>
<b>Sum balanseført verdi 31.12.</b>	<b>32 025</b>	<b>84 849</b>	<b>44 478</b>	<b>1 062</b>	<b>162 414</b>

Forventet økonomisk levetid	20-50 år	20-50 år	3-10 år
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær

### Årlig leie av ikke balanseførte driftsmidler:

Driftsmiddel	Årlig leie
Maskiner	104
Bygninger	732

Morselskapet Bane NOR SF har gjennom sitt samfunnsoppdrag ansvar for utbygging av ny jernbaneinfrastruktur i Norge. Foretaket har i denne egenskap en rekke pågående større og mindre utbyggingsprosjekter. Påløpte kostnader relatert til utbyggingsprosjekter aktiveres løpende som anlegg under utførelse.

### Status på foretakets største, pågående utbyggingsprosjekter, med investeringsramme > 500 mill. kr, var per desember 2019:

Prosjekt	Produksjon i		Prognose ferdigstillelse
	2019	Fremdrift i %	
Oslo–Ski, Follobanen	6 432	82 %	des. 2022
ERTMS	1 161	12 %	des. 2032
Sandbukta–Moss–Såstad	723	19 %	des. 2024
Venjar–Langset	1 112	27 %	des. 2023
Arna–Fløyen (Ulriken tunnel)	748	60 %	jun. 2023
Drammen–Kobbervikdalen	612	10 %	des. 2025
Nykirke–Barkåker	200	7 %	okt. 2024
<b>Sum</b>	<b>10 988</b>		

Tall i millioner kroner

Bane NOR Konsern	Grunneiendom, bygninger mv.	Infrastruktur	Anlegg under utførelse	Driftsløsøre, maskiner mv.	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	43 597	97 376	33 458	1 323	175 754
Tilgang	127	49	16 038	66	16 280
Overføringer mellom anleggsgrupper	310	3 430	-4 117	377	0
Overføringer til/fra utviklingseiendom	0	0	0	0	0
Overføringer til/fra immaterielle eiendeler	0	0	-29	0	-29
Avgang	-249	35	-24	-29	-267
<b>Anskaffelseskost 31.12.</b>	<b>43 785</b>	<b>100 890</b>	<b>45 326</b>	<b>1 737</b>	<b>191 738</b>
Akkumulerte avskrivninger 01.01.	3 743	10 714	60	382	14 899
Årets avskrivninger	384	5 329	0	157	5 870
Årets nedskrivninger	0	0	0	0	0
Avgang	0	-2	0	-18	-20
<b>Akkumulerte avskrivninger 31.12.</b>	<b>4 127</b>	<b>16 041</b>	<b>60</b>	<b>521</b>	<b>20 749</b>
<b>Sum balanseført verdi 31.12.</b>	<b>39 658</b>	<b>84 849</b>	<b>45 266</b>	<b>1 216</b>	<b>170 989</b>

Forventet økonomisk levetid	10-50 år	20-50 år	2-10 år
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær

**Årlig leie av ikke balanseførte driftsmidler:**

<i>Driftsmiddel</i>	Årlig leie
Maskiner	139
Bygninger	484

Konsernets balanseførte verdier på bygninger og tomter inkluderer merverdier knyttet til tingsinnskudd av Bane NOR Eiendom AS som ble gjennomført til virkelig verdi.

Ved årsslutt i 2019 ble det gjennomført en vurdering av behov for nedskrivning av konsernets merverdier, herunder merverdi på tomter og bygninger. Nedskrivningsvurderingen er gjort med grunnlag i verdivurderinger utført av to uavhengige aktører. Verdivurderinger innhentet per 31. desember 2019 viser at det er en positiv verdiutvikling for den samlede eiendomsporteføljen i Bane NOR Eiendom Konsern, fratrukket årets investeringer.

Etter en konkret vurdering, er det ikke identifisert enkelteiendommer med behov for nedskrivning av bokført verdi.

**Note 10 Immaterielle eiendeler**

	Lisenser, rettigheter	Goodwill	Sum
<b>Bane NOR SF</b>			
Anskaffelseskost 01.01.	275	18	293
Tilgang	94	19	113
Overføringer til/fra varige driftsmidler	29	0	29
<b>Anskaffelseskost 31.12.</b>	<b>398</b>	<b>37</b>	<b>435</b>
Akkumulerte avskrivninger 01.01.	43	6	49
Årets avskrivninger	60	7	67
<b>Akkumulerte avskrivninger 31.12.</b>	<b>103</b>	<b>13</b>	<b>116</b>
<b>Sum balanseført verdi 31.12.</b>	<b>295</b>	<b>24</b>	<b>319</b>

Goodwill knytter seg til verdi av medarbeidere i Bane NOR Eiendom AS overført til Bane NOR SF i 2017, og til verdier overtatt i virksomhetsoverdragelse av Norsk jernbaneskole fra Jernbanedirektoratet i 2019. Jf. beskrivelse i note 8. Avskrivningstid for immaterielle eiendeler er fem år, med unntak av der levetiden på eiendelen er vurdert å være vesentlig lengre.

	Lisenser, rettigheter	Goodwill	Sum
<b>Bane NOR SF Konsern</b>			
Anskaffelseskost 01.01.	275	0	275
Tilgang	98	19	117
Overføringer til/fra varige driftsmidler	29	0	29
<b>Anskaffelseskost 31.12.</b>	<b>402</b>	<b>19</b>	<b>421</b>
Akkumulerte avskrivninger 01.01.	43	0	43
Årets avskrivninger	61	4	65
<b>Akkumulerte avskrivninger 31.12.</b>	<b>104</b>	<b>4</b>	<b>108</b>
<b>Sum balanseført verdi 31.12.</b>	<b>298</b>	<b>15</b>	<b>313</b>

## Note 11 Datterselskap og felleskontrollert virksomhet

### Bane NOR SF

Alle datterselskap har forretningskontor i Oslo, og eier-/stemmeandel er 100%

#### Datterselskap

Bane NOR Eiendom AS  
Bane NOR Serviceeiendom AS  
Spordrift AS

### Bane NOR Konsern

Konsernets øvrige datterselskaper og felleskontrollerte virksomheter er eiet via Bane NOR Eiendom AS, som er morselskap i Bane NOR Eiendom-konsernet.

#### Datterselskaper i Bane NOR Eiendom underkonsern:

Alle datterselskap har forretningskontor i Oslo, og eier-/stemmeandel er 100%.

#### Selskap

Bne 20legend AS  
Bne 254 Vikersund AS  
Bne Arboalleen 23 AS  
Bne Asker AS  
Bne Brueland AS  
Bne C6 AS  
Bne Cecilienborg AS  
Bne Egersund AS  
Bne Foss Eikeland AS  
Bne Frodegaten 23 AS  
Bne Ganddal AS  
Bne Holmestrand Bolig AS  
Bne Horten AS  
Bne Hvalstad Bolig AS  
Bne Hvalstad Næring AS  
Bne Hvalstad Parkering AS  
Bne Kanalhotellet AS  
Bne Kløfta Bolig AS  
Bne Lagårdsveien felt G AS  
Bne Lagårdsveien felt I AS  
Bne Lagårdsveien Veiareal AS  
Bne Langhus AS  
Bne Lierstranda AS  
Bne Lisleby Utvikling AS

#### Selskap

Bne Nordfjordeid AS  
Bne Nye Nybyen AS  
Bne Orkanger AS  
Bne Paradis 1 AS  
Bne Parkering AS  
Bne Riverside AS  
Bne Schweigaardsgate 35-51 AS  
Bne Schweigaardsgate 40-46 AS  
Bne Schweigaardsgate 51 I AS  
Bne Schweigaardsgate 51 II AS  
Bne Schweigaardsgate 51 III AS  
Bne Schweigaardsgate 51 IV AS  
Bne Ski Jernbanesvingen AS  
Bne Ski Vestveien AS  
Bne Ski Vestveien Sør AS  
Bne Stryn AS  
Bne Strømmen AS  
Bne Tangen AS  
Bne Voss Fengselstomta AS  
Bne X6 AS  
Bne Ynwa AS  
Bne Økern AS  
Brakerøya Tomteselskap AS  
Byterminalen Stavanger AS

#### Selskap

Drammen Stasjon A1 AS  
Drammen Stasjon A3 AS  
Drammen Stasjon Hotell AS  
Drammen Stasjon Kontor AS  
Fosnagaten 12 AS  
Grenstølveien 40 AS  
Grønland 21 AS  
Inkubator Sundland AS  
Jernbanebrygga 63 AS  
Jernbaneveien 27 AS  
Lierstranda Tomteselskap AS  
Moss Tomteselskap AS  
Paradis Boligutvikling 1B AS  
Paradis Boligutvikling 2 AS  
Paradis Næring 1 AS  
Professor Smiths Hage Utvikling AS  
Quadrum AS  
Skien Brygge AS  
Skøyen Knutepunkt Utvikling AS  
Strandgata Moss 25 og 27 AS  
Sundland Eiendom AS  
Trolløya Eiendom AS  
Trondheim Sentralstasjon Utvikling AS  
Trondheim Stasjonscenter Gryta AS

Tall i millioner kroner

**Felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskaper i Bane NOR Eiendom underkonsern:**

Navn	Forretnings- kontor	Eier-/stemme- andel, %
Bellevue Utvikling AS	Fredrikstad	50 %
Devoldholmen Utvikling AS	Oslo	50 %
Drammen Helsepark AS	Drammen	50 %
Gjøvik Utvikling AS	Gjøvik	50 %
Grefsen Utvikling AS	Oslo	50 %
Hinna Stasjon Utvikling AS	Stavanger	50 %
Hokksund Vest Utvikling AS	Oslo	50 %
Hommelvik Stasjonsby AS	Malvik	50 %
Jessheim Byutvikling AS	Ullensaker	50 %
Kammerherreløkka AS	Porsgrunn	50 %
Lagårdsveien Utvikling AS	Oslo	50 %
Lierstranda Invest AS	Oslo	50 %
Lilleelva Parkering AS	Oslo	50 %
Nyhavna Hotell AS	Hamar	50 %
Oslo S Parkering Holding AS	Oslo	50 %
Oslo S Utvikling AS	Oslo	33 %
Paradis Boligutvikling 1 AS	Stavanger	50 %
Perleporten Asker AS	Asker	50 %
Sagtomta Utvikling Mysen AS	Indre Østfold	50 %
Sjøsidan Moss AS	Moss	50 %
Snipetorp AS	Oslo	50 %
Strandsonen Utvikling AS	Hamar	50 %
Trondheim Stasjonssenter AS	Trondheim	40 %
Vikersund Utvikling AS	Modum	50 %
Voss Stasjon Hotell AS	Oslo	50 %

**Årets resultatandel fra felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskap**

	Grefsen Utvikling AS	Jessheim Byutvikling AS	Oslo S Parkering Holding AS	Oslo S Utvikling AS	Øvrige	Sum
Resultatandel	88	16	3	322	-6	423
Internegevinster	14	0	0	40	12	66
Merverdier	-5	-16	0	-291	-16	-327
<b>Årets resultatandel</b>	<b>96</b>	<b>0</b>	<b>3</b>	<b>72</b>	<b>-9</b>	<b>162</b>

**Spesifikasjon balanseført verdi 31.12. felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskap**

	Grefsen Utvikling AS	Jessheim Byutvikling AS	Oslo S Parkering Holding AS	Oslo S Utvikling AS	Øvrige	Sum
Balanseført verdi 01.01.	97	111	145	551	130	1 035
Øvrig tilgang/avgang i perioden	0	0	90	0	-8	82
Årets resultatandel	96	0	3	72	-9	162
Endring internegevinst/merverdi	-17	0	-65	0	8	-74
Utbytte	-75	0	0	-307	0	-382
Endring minoritet	0	0	0	10	0	10
Inn-/utbetaling egenkapital	0	0	0	0	12	12
<b>Sum balanseført verdi 31.12.</b>	<b>101</b>	<b>111</b>	<b>173</b>	<b>327</b>	<b>134</b>	<b>846</b>



## Note 12 Fordringer og finansiell leasing

Bane NOR SF			Bane NOR Konsern	
2019	2018		2019	2018
		<b>Kundefordringer</b>		
255	674	Kundefordringer til pålydende	605	950
-8	-7	Avsetning til tap på kundefordringer	-18	-36
<b>247</b>	<b>667</b>	<b>Sum kundefordringer</b>	<b>587</b>	<b>914</b>
		<b>Andre fordringer</b>		
4 551	5 054	Fordring på vederlag fra Jernbanedirektoratet, jf. note 1	4 551	5 054
391	400	Til gode merverdiavgift	426	494
776	240	Fordring på selskap i samme konsern	0	0
487	611	Forskuddsbetalte kostnader og påløpte inntekter	570	675
572	583	Andre kortsiktige fordringer	593	1 355
<b>6 776</b>	<b>6 888</b>	<b>Sum andre fordringer</b>	<b>6 140</b>	<b>7 577</b>
		<b>Fordringer med forfall senere enn ett år</b>		
443	447	Langsiktig fordring finansiell leasing fiberkabler	443	447
200	0	Lån til foretak i samme konsern	0	0
0	0	Lån til felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskaper	73	68
18	43	Andre langsiktige fordringer	18	43
<b>661</b>	<b>490</b>	<b>Sum fordringer med forfall senere enn ett år</b>	<b>534</b>	<b>558</b>

Foretaket har for en del fiberkabler som er i foretakets juridiske eie, inngått finansielle leieavtaler med eksterne parter. Det er i slike tilfeller eksterne parter som har bruksrettighet til fiberkablene i en periode som tilfredsstillende antatt normal levetid på fiberkablene, normalt 40 år. Slike fiberkabler er ikke balanseført som eiendeler i foretakets balanse.

I tilfeller der det ikke har kommet fullt oppgjør for fiberkablene i forbindelse med overdragelse av bruksrettighet, er det bokført en fordring hos foretaket som tilsvarer nåverdi av fremtidige kontantstrømmer fra leieforholdet. Løpende leiebetalinger bokføres delvis som nedbetaling på fordringen, og delvis som renteinntekt.

Jf. note 5 for opplysninger om inntektsførte renteinntekter fra finansiell leasing.

Etter normalt 20 år inntreer en forpliktelse for leietaker til å betale estimerte vedlikeholdskostnader ved fiberleien. Slike kontantstrømmer behandles ikke som del av det finansielle leieforholdet, men bokføres løpende som annen driftsinntekt og sammenstilles med foretakets tilhørende vedlikeholdskostnader.

**Note 13 Varelager og utviklingseiendom for salg**

Bane NOR SF			Bane NOR Konsern		
2019	2018		2019	2018	
		<b>Varelager og utviklingseiendom for salg</b>			
64	44	Beredskapslager	64	44	
119	109	Overskuddslager	119	109	
650	486	Sentrallager	650	486	
70	52	Øvrig varelager	70	52	
0	0	Utviklingseiendom for salg inkludert merverdier	3 904	4 274	
-26	-26	Nedskrivning for ukurans jernbanerelatert varelager	-26	-26	
<b>876</b>	<b>665</b>	<b>Sum varelager og utviklingseiendom for salg</b>	<b>4 781</b>	<b>4 940</b>	

Beredskapslager vedrører komponenter som skal benyttes til løpende vedlikehold og drift av jernbanen, definert med minimums- og maksimumsnivåer. Materiell kjøpt til regionale lager som utgjør beholdning utover definert maksimalt beredskapslager, er overskuddslager. Beredskapslager og overskuddslager er lokalisert lokalt hos banesjefer. Sentrallager består av lager til langsiktig materialbehov knyttet til eksisterende jernbaneinfrastruktur.

Ved årsslutt i 2019 ble det gjennomført en vurdering av behov for nedskrivning av konsernets merverdier, herunder merverdi på utviklingseiendom. Nedskrivningsvurderingen er gjort med grunnlag i verdivurderinger utført av to uavhengige aktører. Verdivurderinger innhentet per 31. desember 2019 viser at det er en positiv verdiutvikling for den samlede eiendomsporteføljen i Bane NOR Eiendom Konsern, fratrukket årets investeringer.

Gjennomgangen viste at enkelte eiendommer hadde bokført verdi høyere enn virkelig verdi. Disse utviklingseiendommene er nedskrevet med 44 mill. kr, til virkelig verdi.

**Note 14 Bundne bankinnskudd**

Bane NOR SF			Bane NOR Konsern		
2019	2018		2019	2018	
		<b>Bundne bankinnskudd</b>			
136	146	Skattetrekkmidler	176	146	

**Note 15 Mellomværende med selskap i samme konsern mv.**

Bane NOR SF			Bane NOR Konsern		
2019	2018		2019	2018	
		<b>Fordringer på:</b>			
776	506	Datterselskaper	0	0	
0	0	Felleskontrollert virksomhet	150	150	
<b>776</b>	<b>506</b>	<b>Sum</b>	<b>150</b>	<b>150</b>	
		<b>Lån til:</b>			
200	0	Datterselskaper	0	0	
0	0	Felleskontrollert virksomhet	73	68	
<b>200</b>	<b>0</b>	<b>Sum</b>	<b>73</b>	<b>68</b>	
		<b>Gjeld til:</b>			
501	0	Datterselskaper	0	0	
0	0	Felleskontrollert virksomhet	0	0	
<b>501</b>	<b>0</b>	<b>Sum</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	
		<b>Lån fra:</b>			
428	0	Datterselskaper	0	0	
0	0	Felleskontrollert virksomhet	0	0	
<b>428</b>	<b>0</b>	<b>Sum</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	

**Note 16 Egenkapital og eierinformasjon**

Foretaket er 100 prosent eid av staten ved Samferdselsdepartementet.

**Bane NOR SF**

	Innskudds- kapital	Annen egenkapital	Sum
<b>Endring i egenkapital</b>			
Egenkapital 31.12.17	10 000	723	10 723
Korrigerings usikre forpliktelser direkte mot egenkapital 1.1.18		307	307
<b>Egenkapital 01.01.18</b>	<b>10 000</b>	<b>1 030</b>	<b>11 030</b>
Kapitalnedsettelse 04.06.18	-998		-998
Årets resultat	0	281	281
Estimatavvik pensjon	0	-344	-344
<b>Sum egenkapital 31.12.18</b>	<b>9 002</b>	<b>967</b>	<b>9 969</b>
Årets resultat	0	853	853
Estimatavvik pensjon	0	191	191
<b>Sum egenkapital 31.12.19</b>	<b>9 002</b>	<b>2 011</b>	<b>11 013</b>

I forbindelse med tingsinnskudd per 1. januar 2017 ble det utbetalt et kontantinnskudd på 6 416 mill. kr fra Samferdselsdepartementet. Dette ble dekket inn ved tilsvarende reduksjon av kap. 1352 Jernbanedirektoratet, post 73 kjøp av infrastrukturtenester - investeringer. Dette medfører at foretaket ikke har fått utbetalt deler av årets vederlag fra Jernbanedirektoratet, men i stedet opparbeider seg en fordring knyttet til produksjon for egen regning.

I forbindelse med tingsinnskuddet per 2. januar 2017 ble 998 mill. kr mva. til gode fra Jernbaneverket tatt inn i foretakets åpningsbalanse, uten at tilhørende gjeld til Statskassen var medtatt. Samferdselsdepartementet mente at gjeldsposten skulle vært inkludert i åpningsbalansen. Jernbanedirektoratet holdt følgelig tilbake beløpet ved utbetaling av årets vederlag for 2017. Dette utgjorde ikke en reduksjon i vederlaget for 2017, men foretaket opparbeider seg en fordring på Jernbanedirektoratet som følge av produksjon for egen regning. Dette er tilsvarende løsning som for opprinnelig tingsinnskudd fra Samferdselsdepartementet. Foretaket gjennomførte en kapitalnedsettelse for det aktuelle beløpet den 4. juni 2018.

Åpningsbalansen per 1. januar 2017 inkluderte avsetning for en usikker forpliktelse som kom til oppgjør i 2019. Kostnaden inngår i prosjektets styringsramme. Det var ikke inkludert korresponderende anlegg under utførelse i åpningsbalansen per 1. januar 2017.

**Bane NOR SF Konsern**

	Innskudds- kapital	Annen egenkapital	Sum
<b>Endring i egenkapital</b>			
Egenkapital 31.12.17	10 000	689	10 689
Korrigerings usikre forpliktelser direkte mot egenkapital 1.1.18		307	307
<b>Egenkapital 01.01.18</b>	<b>10 000</b>	<b>996</b>	<b>10 996</b>
Kapitalnedsettelse 04.06.18	-998		-998
Årets resultat		629	629
Estimatavvik pensjon		-344	-344
<b>Sum egenkapital 31.12.18</b>	<b>9 002</b>	<b>1 280</b>	<b>10 283</b>
Årets resultat		427	427
Estimatavvik pensjon		228	228
Endring minoritet i felleskontrollert virksomhet		10	10
<b>Sum egenkapital 31.12.18</b>	<b>9 002</b>	<b>1 945</b>	<b>10 948</b>

**Note 17 Leveringsforpliktelse**

Leveringsforpliktelsen oppstår som følge av bruttoføring av offentlige tilskudd, og er motposten til aktiverte kostnader relatert til jernbaneinfrastruktur finansiert med offentlige tilskudd.

Leveringsforpliktelsen inntektsføres i takt med avskrivning av eiendelene de offentlige tilskuddene har finansiert.

<b>Bane NOR SF</b>			<b>Bane NOR Konsern</b>	
<b>2019</b>	<b>2018</b>	<b>Årets endring i leveringsforpliktelse</b>	<b>2019</b>	<b>2018</b>
151 804	144 281	Leveringsforpliktelse 01.01.	151 804	144 281
36	0	Tilgang ved tingsinnskudd Norsk Jernbaneskole	36	0
15 334	13 436	Tilgang ved anskaffelse av varige driftsmidler finansiert med tilskudd fra Jernbanedirektoratet	15 334	13 436
1	-49	Reklassifisering	1	-49
-55	-213	Avgang ved salg/utrangering av varige driftsmidler eller ved omdisponering ut fra jernbaneformål	-55	-213
-5 535	-5 651	Årets inntektsføring	-5 535	-5 651
<b>161 586</b>	<b>151 804</b>	<b>Sum</b>	<b>161 586</b>	<b>151 804</b>

**Note 18 Pensjoner**

Foretaket har en innskuddsordning som gjelder for nyansatte etter 1. januar 2017. Innskuddspensjonene inklusive arbeidsgiveravgift kostnadsføres løpende. Foretaket har videre en kollektiv lukket ytelsesordning i Statens Pensjonskasse som gjelder for ansatte overført fra Jernbaneverket per 1. januar 2017, samt for ansatte overført fra Bane NOR Eiendom AS og Norsk jernbaneskole. Med virkning fra 1. januar 2019 ble det gjennomført frivillig overgang for de medlemmene som ønsket det, fra den lukkede ytelsesordningen i Statens Pensjonskasse, til innskuddsordningen.

Ny offentlig tjenstepensjon ble vedtatt 21. juni 2019. Som følge av nytt regelverk (ny samordning og ny offentlig tjenstepensjon) fremkommer det en planendring som gir gevinst. Forpliktelsen reduseres for både aktive og medlemmer med oppsatte rettigheter. Planendringen er resultatført og inkludert i pensjonskostnaden for 2019.

Den private AFP-ordningen anses å være en ytelsesbasert flerforetaksordning. Administrator er ikke i stand til å fremskaffe pålitelige beregninger av opptjente forpliktelser. AFP-ordningen regnskapsføres derfor som en innskuddsbasert ordning, og er inkludert i kostnader ved innskuddsordning inklusive arbeidsgiveravgift.

Foretakets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i lov om obligatorisk tjenstepensjon.

Foretaket har i tillegg til ordningen i Statens Pensjonskasse en driftsfinansiert ytelsepensjonsordning knyttet til en etterlattepensjon overtatt ved virksomhetsoverdragelse av ansatte i Bane NOR Eiendom AS til Bane NOR SF. Forpliktelse og kostnader relatert til ordningen er medtatt i sum forpliktelser og sum kostnader i oversiktene nedenfor.

Tall i millioner kroner

	Bane NOR SF		Bane NOR Konsern	
	Aktive	Pensjonister	Aktive	Pensjonister
<b>Personer i ordningene per 31. desember 2019</b>				
Ytelsesordning (lukket)	1 931	431	2 469	460
Innskuddspensjon	1 519		2 143	

	Bane NOR SF		Bane NOR Konsern	
	2019	2018	2019	2018
<b>Balanse</b>				
Pensjonsforpliktelse 01.01.	6 546	5 879	6 546	5 879
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	236	366	255	366
Rentekostnad på pensjonsforpliktelsen	147	140	160	140
Pensjonsutbetalinger	-97	-67	-102	-67
Endring pensjonsforpliktelse (Norsk jernbaneskole/Spordrift AS)	-1 064	0	72	0
Endring pensjonsforpliktelse (frivillig overgang innskuddspensjon)	-167	0	-167	0
Planendring	-367	0	-367	0
Aktuarielt tap (gevinst)	-191	227	-232	227
<b>Sum beregnet brutto pensjonsforpliktelse ved periodens slutt</b>	<b>5 043</b>	<b>6 546</b>	<b>6 164</b>	<b>6 546</b>

Pensjonsmidler 01.01.	3 820	3 462	3 820	3 462
Renteinntekt på pensjonsmidlene	94	87	102	87
Innbetalinger inklusive administrasjonskostnader	415	418	426	418
Administrasjonskostnad	-6	-8	-6	-8
Pensjonsutbetalinger	-96	-66	-101	-66
Endring pensjonsmidler (Norsk jernbaneskole/Spordrift AS)	-680	0	41	0
Endring pensjonsmidler (frivillig overgang innskuddspensjon)	-58	0	-58	0
Aktuarielt tap (gevinst)	-24	-74	-24	-74
<b>Sum pensjonsmidler ved periodens slutt</b>	<b>3 464</b>	<b>3 820</b>	<b>4 199</b>	<b>3 820</b>

Netto pensjonsforpliktelse	1 579	2 726	1 965	2 726
Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse	223	384	277	384
<b>Sum netto balanseført pensjonsforpliktelse inklusive arbeidsgiveravgift</b>	<b>1 801</b>	<b>3 110</b>	<b>2 242</b>	<b>3 110</b>

	Bane NOR SF		Bane NOR Konsern	
	2019	2018	2019	2018
<b>Resultat</b>				
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	236	366	255	366
Arbeidsgiveravgift	42	60	45	60
Rentekostnad på pensjonsforpliktelsen	147	140	160	140
Forventet avkastning på pensjonsmidler	-94	-87	-102	-87
Gevinst frivillig overgang til innskuddspensjon	-124	0	-124	0
Planendring	-419	0	-419	0
Administrasjonskostnad	6	8	6	8
<b>Sum pensjonskostnad ytelsesordning i resultatregnskapet</b>	<b>-206</b>	<b>487</b>	<b>-178</b>	<b>487</b>

Aktuarielt tap (gevinst)	-167	301	-208	301
Arbeidsgiveravgift av aktuarielt tap (gevinst)	-24	42	-29	42
<b>Sum pensjonskostnad (estimatavvik) ført direkte mot egenkapitalen</b>	<b>-191</b>	<b>344</b>	<b>-238</b>	<b>344</b>

Sum pensjonskostnad ytelsesordning i resultatregnskapet	-206	487	-178	487
Kostnader ved innskuddsordning inklusive arbeidsgiveravgift	127	20	142	20
<b>Sum netto pensjonskostnad i resultatregnskapet</b>	<b>-79</b>	<b>507</b>	<b>-36</b>	<b>507</b>

Tall i millioner kroner

	Bane NOR SF		Bane NOR Konsern	
	2019	2018	2019	2018
<b>Avstemming pensjonsforpliktelse og årets pensjonskostnad</b>				
Netto pensjonsforpliktelse ved periodens begynnelse	3 110	2 757	3 110	2 757
Endring netto pensjonsforpliktelse, inklusive arbeidsgiveravgift	-438	0	35	0
Årets premier, inklusive administrasjonskostnad og arbeidsgiveravgift	-474	-478	-486	-478
Sum pensjonskostnad (estimatavvik) ført direkte mot egenkapitalen	-191	344	-238	344
Sum pensjonskostnad ytelsesordning i resultatregnskapet	-206	487	-178	487
<b>Sum netto balanseført pensjonsforpliktelse inklusive arbeidsgiveravgift</b>	<b>1 801</b>	<b>3 110</b>	<b>2 242</b>	<b>3 110</b>

	Bane NOR SF		Bane NOR Konsern	
	2019	2018	2019	2018
<b>Økonomiske, demografiske og aktuarielle forutsetninger</b>				
Diskonteringsrente	2,30 %	2,60 %	2,30 %	2,60 %
Forventet avkastning pensjonsmidlene	2,30 %	2,60 %	2,30 %	2,60 %
Årlig forventet lønnsvekst	2,25 %	2,75 %	2,25 %	2,75 %
Årlig forventet regulering av alders- og etterlattepensjon over 67 år	1,25 %	1,75 %	1,25 %	1,75 %
Årlig forventet G-regulering, regulering av AFP, uføre- og etterlattepensjon	2,00 %	2,50 %	2,00 %	2,50 %
Gjennomsnittlig arbeidsgiveravgiftsfaktor	14,1 %	14,1 %	14,1 %	14,1 %
Antall yrkesaktive	1 931	3 738	2 469	3 738
Gjennomsnittsalder - yrkesaktive	52	48	52	48
Sum pensjonsgrunnlag (i mill. kr)	1 247	2 231	1 543	2 231
Gjennomsnittlig lønn (i tusen kr)	646	597	625	597
Antall pensjonister	431	324	460	324
Antall oppsatte	1 240	109	1 245	109
Dødelighet	K2013	K2013	K2013	K2013
Uførhet	200 % * K63	200 % * K63	200 % * K63	200 % * K63
Etterlatte/giftesannsynlighet mv.	K2013	K2013	K2013	K2013
Frivillig avgang < 50 år	5,0 %	1,9 %	5,0 %	1,9 %
Frivillig avgang > 50 år	1,0 %	0,4 %	1,0 %	0,4 %
Uttakstilbøyelighet førtid (AFP) (lik begge år)				
			Aldersgrense 70: 36 % ved 62 år, Særalder 65: 100 % 63 år	

**Note 19 Øvrige langsiktige forpliktelser**

Bane NOR SF			Bane NOR Konsern	
2019	2018		2019	2018
1 107	1 077	<b>Bokførte usikre forpliktelser</b>	1 107	1 077
485	575	Vedlikehold fredede og vernede banestrekninger og bygg	485	575
339	338	Usikre betingede forpliktelser ifm. tvister og krav	339	338
6	8	Fjerning- og oppryddingsutgifter	6	8
		Øvrige usikre forpliktelser		
<b>1 937</b>	<b>1 997</b>	<b>Sum bokførte usikre forpliktelser</b>	<b>1 937</b>	<b>1 997</b>

**Vedlikeholdsetterslep og fremtidig vedlikeholdsforpliktelse for fredede og vernede banestrekninger og bygg**

Forpliktelsen for vedlikehold av fredede og vernede banestrekninger og bygg vedrører avsetning for vedlikeholdsetterslep på fredede banestrekninger, samt avsetning for nåverdi av estimerte fremtidige vedlikeholdskostnader på foretakets fredede og vernede banestrekninger og bygg. Bakgrunnen for avsetningen som ble gjort i foretakets åpningsbalanse var at foretaket har en forpliktelse til å utføre vedlikeholdet, og mottar ikke tilleggsvederlag fra Jernbanedirektoratet for å dekke dette. Forpliktelsen nåverdijusteres årlig, og dette medfører at det bokføres en finanskostnad i foretakets resultatregnskap, jf. note 5. Finanskostnaden medfører ingen kontanstrømeffekt.

Utgifter knyttet til faktisk utført vedlikehold kostnadsføres ikke, men føres i stedet mot avsetningen. Netto effekt på foretakets resultat i 2019 var 64 mill. kr (56 mill. kr) i finanskostnad og 27 mill. kr (25 mill. kr) i redusert vedlikeholdskostnad.

**Usikre betingede forpliktelser i forbindelse med tvister og krav**

Usikre betingede forpliktelser i forbindelse med tvister og krav vedrører avsetning for beste estimat for fremtidig oppgjør for usikre forpliktelser i tilknytning til ulike typer tvistesaker.

**Ikke regnskapsførte usikre forpliktelser**

For tvister eller krav der foretaket ikke vurderer at det foreligger sannsynlighetsovervekt for fremtidig oppgjør er det ikke avsatt for usikre forpliktelser.

**Fjerningsforpliktelse etter energilovforskriften**

Avsetning for fjerning- og oppryddingsutgifter vedrører avsetning for nåverdi av fremtidige fjerningsutgifter på installasjoner som er pliktige å fjerne etter energilovforskriften. Utgifter knyttet til faktisk utført fjerning kostnadsføres ikke, men føres i stedet mot avsetningen. Netto effekt på foretakets resultat i 2019 var 7 mill. kr (7 mill. kr) i finanskostnad og 6 mill. kr (0 mill. kr) i redusert fjerningskostnad.

**Forurenset grunn**

I forbindelse med overdragelse av Jernbaneverkets eiendeler til Bane NOR SF har staten påtatt seg ansvaret knyttet til eventuell historisk forurensning. For eiendom eiet av Bane NOR Eiendom AS og datterselskaper indikerer undersøkelser av underkonsernets eiendomsmasse latente miljøforpliktelser. Ved identifikasjon av utviklingsprosjekter hensyntas kostnader til klargjøring av grunn, herunder kostnader relatert til forurenset masse. Disse kostnadene inngår i prosjektkostnadene. Det er av denne årsak ikke foretatt avsetninger for forurensning relatert til forurenset grunn på utviklingseiendom under utvikling for salg.

Tall i millioner kroner

## Note 20 Rentebærende gjeld

Bane NOR SF			Bane NOR Konsern	
2019	2018	Rentebærende gjeld	2019	2018
0	0	Obligasjonslån	3 100	2 800
0	0	Banklån	850	1 950
0	0	Sertifikatlån	850	1 300
0	0	Benyttet kassekreditt	1	0
0	0	Byggelån	0	15
428	0	Pensjonsvederlag, virksomhetsoverdragelse til Spordrift AS	0	0
<b>428</b>	<b>0</b>	<b>Sum rentebærende gjeld</b>	<b>4 801</b>	<b>6 065</b>
428	0	herav langsiktig gjeld	3 950	3 150
0	0	herav kortsiktig gjeld	851	2 915

### Bane NOR SF

Ved virksomhetsoverdragelsen til Spordrift AS er det inngått avtale om overdragelse av pensjonsforpliktelser ("Pensjonsavtalen"). Pensjonsavtalen regulerer ansvar for pensjonsforpliktelsene til de ansatte omfattet av virksomhetsoverdragelsen. Bane NOR SFs rettigheter og forpliktelser i avtaleforholdet med Statens Pensjonskasse, samt den forpliktelse Bane NOR SF har påtatt seg ovenfor Norsk Jernbaneforbund i henhold til avtale av 9. mai 2018 om revisjon av overenskomst del B, er overdratt til Spordrift AS. For overtakelsen av pensjonsforpliktelsene skal Bane NOR SF betale pensjonsvederlag til Spordrift AS ("Pensjonsvederlag"). Pensjonsvederlaget er fastsatt til fripoliseverdien av de ansattes oppsatte rettigheter per overtakelsesdatoen 1. juli 2019.

### Nærmere om pensjonsvederlaget

Netto pensjonsforpliktelse overført til Spordrift AS per 1. juli 2019, inklusive arbeidsgiveravgift	472
Pensjonsvederlag tilsvarende fripoliseverdien av de ansattes oppsatte rettigheter per 1. juli 2019	-428
<b>Netto forpliktelse overført til Spordrift AS per 1. juli 2019</b>	<b>44</b>

Pensjonsvederlaget skal gjøres opp over en periode på 10 år, og nedbetales med likt årlig beløp. Rentesatsen skal være lik seks måneders NIBOR pluss 0,6 prosent p.a.

### Bane NOR SF Konsern

Forfallstruktur	2020	2021	2022	2023	2024	> 2025
Langsiktig rentebærende gjeld		1 550		850		1 550

  

Covenantskrav (Bane NOR Eiendom Konsern)	Krav	2019	2018
Belåningsgrad *)	< 65,0 %	27,3 %	34,5 %
Rentedekningsgrad	> 1,40	3,95	2,85
Minimumslikviditet (mill. kr)	> 300	1 799	1 912

\*) Inkluderer verdjustert egenkapital fra eierandel i Oslo S Utvikling AS.

### Kredittfasiliteter/trekkrettigheter

Bane NOR Eiendom underkonsern har totalt 1 800 mill. kr i kommitert og tilgjengelig fasilitet, hvorav 300 mill. kr er en driftskreditt i konsernkontoordningen og resterende 1 500 mill. kr er en rullerende trekkfasilitet. Den rullerende trekkfasiliteten benyttes ikke i den daglige driften, og er å anse som en sikkerhet for dekning av finansieringsbehov.

Bane NOR SF har i tillegg en driftskreditt i Norges Bank, med en ramme på totalt 500 mill. kr. Driftskreditten er ubenyttet per 31. desember 2019. I henhold til Stortingets bevilgning skal eventuell benyttet driftskreditt betales tilbake innen 12 måneder, inkludert renter. Rentesatsen skal være lik seks måneders statsrente (flytende) pluss 0,4 prosent p.a.

### Pant og sikkerhetsstillelser:

Bane NOR SF			Bane NOR Konsern	
2019	2018	Gjeld sikret ved pant	2019	2018
0	0		0	0

Hverken Bane NOR SF eller andre selskaper i konsernet har pantsatt eller stilt eiendommer eller andre eiendeler som sikkerhet per 31. desember 2019.



**Note 21 Sikring ved bruk av finansielle derivater****Energisikring**

I forbindelse med konsernets innkjøp av energi prissikrer foretaket mellom 25-50 prosent av totalvolum av innkjøp av kraft. Både innkjøp av kraft for videresalg til togoperatører og innkjøp av kraft for internt bruk sikres på samme vis. Prissikring for kunder skjer i samråd med togoperatørene og disse får det fulle tap- eller gevinstbeløp ved sikringen inkludert i sin pris for togstrøm. Togoperatørene har besluttet å øke skringsgraden for å øke forutsigbarheten fremover.

Det benyttes separate terminkontrakter for interne kraftkjøp og kraftkjøp for videresalg til eksterne.

Energisikring medførte i 2019 at konsernets kostnader til energi til eget forbruk var 0 mill. kr lavere (3 mill. kr lavere i 2018) enn det som ville vært tilfelle dersom foretaket hadde vært fullt eksponert for endringer i strømpriser gjennom spotmarkedet. Videre medførte energisikring at foretakets inntekter fra energisalg til togoperatører var 3 mill. kr lavere i 2019 (15 mill. kr lavere i 2018) enn dersom salget ikke hadde vært sikret. Tilsvarende reduserte energisikringen foretakets varekostnader til energisalg med 3 mill. kr i 2019. (15 mill. kr reduksjon i 2018)

Balanseført verdi på sikringsinstrumenter relatert til energisikring er 0 mill. kr.

Beholdningen av terminkontrakter for foretakets eget forbruk har en virkelig negativ verdi på 1 mill. kr. Løpetid er året 2020. Beholdningen av terminkontrakter for videresalget til togoperatørene har en virkelig negativ verdi på 7 mill. kr. Løpetid er året 2020.

**Rentesikring**

Underkonsernet Bane NOR Eiendom har tatt opp eksternt gjeld for å finansiere sin eiendomsvirksomhet.

I låneavtaler med eksterne långivere fremgår det at deler av gjelden skal rentesikres. Det er inngått rentebytteavtaler for totalt 2 840 mill. kr. Gjennomsnittlig gjenværende levetid på rentebytteavtalene var på fire år per utgangen av 2019.

Sikringsavtalene i Bane NOR Eiendom som vurderes å tilfredsstille kriterier for sikringsbokføring behandles som regnskapsmessig sikring i konsernregnskapet, slik at løpende rentekostnader som bokføres tilsvarer fast rente i sikringsavtalene. Rentesikring medførte i 2019 av konsernets rentekostnader var 1 mill. kr høyere (11 mill. kr høyere i 2018), enn dersom konsernet ikke hadde hatt rentesikringsavtaler.

Balanseført verdi på sikringsinstrumenter relatert til rentesikring var 0 mill. kr per utgangen av 2019.

Bane NOR SF		Virkelig verdi på sikringsinstrumenter	Bane NOR Konsern	
2019	2018		2019	2018
0	0	Rentesikringsinstrumenter	22	11
-8	16	Energisikringsinstrumenter	-8	16
<b>-8</b>	<b>16</b>	<b>Sum virkelig verdi på sikringsinstrumenter</b>	<b>14</b>	<b>27</b>
2019	2018	Ikke bokført gevinst(+)/tap(-) på sikringsinstrumenter	2019	2018
0	0	Rentesikringsinstrumenter	22	11
-8	16	Energisikringsinstrumenter	-8	16
<b>-8</b>	<b>16</b>	<b>Sum ikke bokført gevinst (+)/tap(-) på sikringsinstrumenter</b>	<b>14</b>	<b>27</b>

**Note 22 Annen kortsiktig gjeld**

Bane NOR SF		Annen kortsiktig gjeld	Bane NOR Konsern	
2019	2018		2019	2018
335	225	Uopptjent inntekt*	140	225
2 156	1 703	Påløpte kostnader	1 914	1 871
516	635	Skyldig lønn, feriepenger og skattetrekk	686	635
332	142	Annen kortsiktig gjeld	183	142
<b>3 339</b>	<b>2 705</b>	<b>Sum annen kortsiktig gjeld</b>	<b>2 923</b>	<b>2 873</b>

\*Regnskapsmessig gevinst 195 mill. kr fra virksomhetsoverdragelsen til Spordrift AS er inkludert i uopptjent inntekt. Jf. beskrivelse i note 8.

**Note 23 Hendelser etter balansedagen**

Utbruddet av covid-19 ble 11. mars 2020 erklært som en global pandemi av Verdens Helseorganisasjon.

De økonomiske konsekvensene av utbruddet er hendelser som har oppstått etter balansedagen for regnskapsåret 2019. Utgangspunktet er at regnskapet skal reflektere forholdene på balansedagen. Regnskapsmessig skiller det mellom hendelser etter balansedagen som vedrører forholdene på balansedagen – de skal reflekteres i regnskapet, og hendelser etter balansedagen som vedrører neste periode – de skal ikke ha regnskapsmessig konsekvens per balansedagen. Verdifall på eiendeler som skyldes utbruddet av covid-19, vil ikke medføre nedskrivning i årsregnskapet for 2019, med mindre foretaket ikke lenger har evne til fortsatt drift.

Utbruddet av covid-19 har medført en stor og uventet reduksjon i det globale økonomiske aktivitetsnivået. Foretaket har lagt stor vekt på å sikre driften slik at togfremføring, både for persontog og godstransport, kan gjennomføres på en tilfredsstillende måte sett opp mot behovet de kommende måneder. Videre er det fokus på å sikre best mulig gjennomføring av foretakets prosjektaktiviteter, gitt myndighetenes rammer med begrenset reiseaktivitet, karantenebestemmelser og tiltak for å unngå kontaktsmitte. Aktivitetene i Bane NOR SF er i det vesentlige regulert i avtaler med Jernbanedirektoratet. Avtalene fastsetter grunnlag og rammer for Bane NORs oppgaver, og sikrer finansieringen av disse.

For Bane NOR SF medfører det risiko knyttet til kostnader og fremdrift i pågående prosjekter, samt risiko knyttet til infrastrukturavgifter. For de kommersielle aktivitetene i Bane NOR Eiendom-konsernet kan det oppstå verdifall på fordringer, varige driftsmidler og utviklingseiendommer.

Det er gjennomført vurderinger av finansiell eksponering og risiko. Styrets vurdering er at både konsernet samlet sett, og Bane NOR Eiendom AS isolert sett er godt rustet til å møte en økonomisk nedgangstid, og har god evne til fortsatt drift.

Rentebærende gjeld og tilgjengelig likviditet per utgangen av mars 2020, jf. note 20

**Bane NOR Konser**

<b>Netto rentebærende gjeld</b>	<b>4 693</b>
<i>herav langsiktig gjeld</i>	3 950
<i>herav kortsiktig gjeld</i>	743
Bankinnskudd	4 964
Ubenyttet driftskreditt i Norges Bank - Bane NOR SF	500
Ubenyttet driftskreditt - Bane NOR Eiendom konsern	157
Rullerendene trekkfasilitet - Bane NOR Eiendom konsern	1 500
<b>Tilgjengelig likviditet</b>	<b>7 121</b>

#### Note 24 Erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse for ledende ansatte

Lederlønnserklæringen for Bane NORs konsernsjef og andre ledende ansatte i konsernet (i det følgende kalt «ledende ansatte») er utarbeidet i overensstemmelse med bestemmelsene i regnskapsloven og Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse. Den norske regjeringens retningslinjer for godtgjørelse til ledende ansatte i virksomheter der Staten har eierandeler ("Retningslinjene") er bindende for konsernet. Styret mener at Retningslinjene er godt egnet for fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte. I heleide datterselskaper følger det aktuelle selskapsstyret opp at Retningslinjene følges.

#### Retningslinjer for lederlønn

Lønn og godtgjørelse til ledende ansatte er basert på følgende prinsipper:

- Bane NOR skal være en profesjonell organisasjon som tiltrekker seg og beholder dyktige medarbeidere, og som utvikler kompetansen til sine ansatte. Bane NOR har derfor behov for å bruke godtgjørelse, deriblant konkurransedyktige lønninger og pensjonsordninger, for å sikre at konsernet rekrutterer og beholder attraktiv kompetanse.
- Godtgjørelsen til både ledende ansatte og ansatte for øvrig skal være konkurransedyktig, men ikke lønnsledende
- Fastlønnen skal være hovedelementet i godtgjørelsen, men alle elementer i godtgjørelsen skal vurderes samlet
- Foretakets lønnsdannelse skal ta sikte på å ikke sette Bane NOR i et uheldig lys eller skade dets omdømme.
- Lønn og godtgjørelse til ledende ansatte skal være transparent og i tråd med prinsippene for god eierstyring

#### Prosess for fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse

Styret har etablert et eget kompensasjonsutvalg med styrets leder, ett eiervalgt styremedlem og fra 1.1.2020 ett ansattvalgt styremedlem for blant annet å følge opp lønn og annen godtgjørelse til konsernets ledende ansatte. Konsernsjef deltar i møtene til utvalget, med mindre utvalget tar opp saker som gjelder konsernsjefen.

Kompensasjonsutvalget fungerer som et rådgivende organ for styret og konsernsjef ved lønns – og vilkårsfastsettelse gjennom å:

- avgi innstillinger til styret på grunnlag av utvalgets vurdering av prinsippene og systemene som ligger til grunn for lønn og annen godtgjørelse til konsernsjef og andre ledende ansatte
- bistå og rådggi konsernsjef i fastsettelsen av godtgjørelsen til de øvrige ledende ansatte
- gi styret og konsernsjef råd i kompensasjonssaker som utvalget vurderer å være av vesentlig eller prinsipiell betydning for Bane NOR

## **Fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse i 2019**

### **Generelt**

I Bane NORs retningslinjer for fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse inngår følgende elementer; fastlønn, naturalytelser og pensjons- og forsikringsordninger. Det er ikke planlagt endringer i retningslinjene for 2020.

### **Lønnelementer**

#### *Fast lønn*

Bane NOR har som prinsipp at konsernledelsen skal honoreres med fast lønn. Basislønnen fastsettes på bakgrunn av stillingsinnhold, ansvarsnivå, kompetanse og erfaring. I Bane NOR er stillingene i konsernledelsen innplassert i et helhetlig stillingsvurderingssystem, og lønnsfastsettelse for ledende ansatte blir vurdert i forhold til både internt og eksternt lønnsnivå.

#### *Naturalytelser*

Det gis tilbud om fri telefoni, bredbånd, fri avis samt fribillett for reise med tog omfattet av Jernbanedirektoratets personalbillettordning.

Tidligere konserndirektør Eiendom mottok i tillegg til dette bilgodtgjørelse frem til fratredelse 1. oktober 2019. Denne avtalen ble opprinnelig inngått i ROM Eiendom, og fulgte med til Bane NOR ved virksomhetsoverdragelsen. Nåværende konserndirektør Eiendom har ikke avtale om bilgodtgjørelse.

### **Pensjons- og forsikringsordninger**

Ledende ansatte deltar i konsernets generelle pensjons- og forsikringsordninger, aldersgrensen i konsernet er 72 år. Det er ikke etablert pensjonsordninger for lønn over 12G. Pensjonsopptjening for ledende ansatte med ytelsespensjon i Statens Pensjonskasse (SPK) hensyntar eventuell ytelsespensjon opptjent fra andre stillinger i virksomheter med SPK pensjon, slik at samlet pensjonsutbetaling ikke overstiger 66 prosent av lønn opp til 12G.

Det påløper ikke pensjonskostnader når lederen ikke lenger er ansatt i virksomheten utover pensjonskostnader som påløper i den ordinære oppsigelsestiden samt kostnad for regulering av oppsatte pensjonsrettigheter.

### **Styrekompensasjon**

Konsernsjef og ledende ansatte mottar ikke særskilt godtgjørelse for styreverv i datterselskaper.

Ansattvalgte styremedlemmer mottar kompensasjon tilsvarende eieroppnevnte medlemmer.

Ansattvalgte observatører mottar en kompensasjon tilsvarende 75 prosent av ordinært styrehonorar.

Det ble opprettet prosjektutvalg i september 2019 og kompensasjon for medlemmene fastsettes på førstkommande foretaksmøte.

### **Sluttavtaler**

Ved pålegg fra styret om fratredelse, har konsernsjef rett til sluttvederlag tilsvarende 12 måneders grunnlønn. Dette inkluderer lønn i oppsigelsestiden. Sluttvederlaget reduseres forholdsmessig ved inntekt fra ny stilling, men skal minst tilsvare 6 månedslønner, som er 3 måneder mer enn oppsigelsestidens lengde. Øvrige prinsipper i Retningslinjene følges, inkludert at sluttvederlag ikke benyttes når lederen har tatt initiativ til oppsigelsen.

Øvrige ledende ansatte har ikke sluttvederlagsavtaler.

### **Lederlønnspolitik og gjennomføring av retningslinjene for foregående regnskapsår**

Lederlønnspolitikken for 2019 er gjennomført i samsvar med Retningslinjene.

Lønnsregulering for ledende ansatte er foretatt samtidig med og etter samme prinsipp som for øvrige ansatte i konsernet.

Ledelsens godtgjørelsesordning blir årlig gjennomgått av styret.

Lønn og eventuelle andre ytelser til ledende ansatte for 2019, og den enkeltes totale pensjonskostnad, fremgår i tabell nedenfor.

**Oversikt over samlet godtgjørelse til ledende ansatte i 2019 (tall i tusen kroner):**

Navn	Tittel	Lønn	Natural- ytelser	Pensjons- kostnad	Sum
Gorm Frimannslund *	konsernsjef	2 925	8	233	3 166
Petter Eiken* (til 30.09.19)	konserndirektør Eiendom	2 054	94	1 257	3 405
Jon-Erik Lunøe** (fra 01.09.19)	konserndirektør Eiendom	732	0	55	787
Einar Kilde** (til 30.09.19)	konserndirektør Utbygging	1 907	1	124	2 032
Stine B Ilebrekke Undrum* (fra 01.10.19)	konserndirektør Utbygging	575	2	278	854
Sverre Kjenne*	konserndirektør Digitalisering og teknologi	2 021	10	234	2 266
Vibeke Aarnes*	konserndirektør Infrastruktur	1 968	5	265	2 238
Bjørn Kristiansen*	konserndirektør Kunde og trafikk	1 968	11	326	2 304
Eli Skrøvset**	konserndirektør Virksomhetsstyring	2 141	12	170	2 322
Karsten Boe**	konserndirektør Sikkerhet og kvalitet	1 702	12	161	1 875
Beate Hamre Deck**	konserndirektør HR	1 749	12	168	1 929
Torild Lid Uribarri **	konserndirektør Kommunikasjon og samfunnskontakt	1 708	15	169	1 892

\* SPK - offentlig tjenestepensjon

\*\* Innskuddspensjon DNB

**Oversikt over samlet godtgjørelse til styret i 2019 (tall i tusen kroner):**

Navn	Rolle	Oppnevnt	Utbetalt styre- honorar	Godt- gjørelse utvalg	Sum
Siri Hatlen	styreleder, leder KU, medlem PU* (fra 25.09.19)	10.02.16	450	35	485
Olaf Melbø	nestleder, leder RU (til 25.09.19), leder PU* (fra 25.09.19)	10.02.16	273	57	330
Ane Rongen Breivega	styremedlem, medlem KU, medlem RU (fra 25.09.19)	10.02.16	224	27	251
Auke Lont	styremedlem (til 05.12.19)	10.02.16	211		211
Toril Nag	styremedlem	10.02.16	224		224
Baard Haugen	styremedlem, medlem RU (til 25.09.19), leder RU (fra 25.09.19)	20.06.17	224	45	269
Solbjørg Engeset	styremedlem ansattvalgt	01.04.17	224		224
Torfinn Håverstad	styremedlem ansattvalgt (observatør til 31.07.19), medlem KU (fra 01.01.20)	09.08.19	187		187
Tor Egil Pålerud	observatør (fra 09.08.19), styremedlem ansattvalgt (til 31.07.19)	09.08.19	205		205
Jens Heiberg	observatør (til 31.05.19)	10.06.16	83		83
Morten Lønnes	observatør (fra 09.08.19)	09.08.19	57		57

**Benevnelse utvalg**

Kompensasjonsutvalg ("KU")

Revisjonsutvalg ("RU")

Prosjektutvalg ("PU")

\* Godtgjørelse til medlemmer i PU vil bli fastsatt i førstkommende foretaksmøte. Godtgjørelse for 2019 vil bli utbetalt i 2020.